

ostao je do kraja 1926. godine, kada se vraća u Novi Sad, gde je bio lekar Skolske poliklinike. Za vreme okupacije prelazi u Beograd, a zatim u Pančevo.

Odmah po oslobođenju Beograda 1944. godine postaje upravnik bolnice lakih ranjenika u Pančevu, a 1946. g. vraća se u Novi Sad, gde je postavljen za načelnika Otorinolaringološkog odeljenja Vojne bolnice u Petrovaradinu. Penzionisan je na tom radnom mestu u činu potpukovnika JNA 1954. godine.

Stručna aktivnost pokojnoga Krstića bila je obimna i plodna. U razvoju otorinolaringološke službe u nas dr Krstić ima istaknuto mesto. Rađeći u Zagrebu kao asistent na Medicinskom fakultetu uvodi i razvija najsavremenije metode, a pri zagrebačkoj Klinici osniva i prvu ambulantu za lečenje mana govora i glasa u Jugoslaviji. Naročito se bavi endoskopskim metodima. Tu je pokazao svoju inventivnost i smisao za istraživački rad. U jednom radu publikovanom 1931. godine opisuje sopstveni instrument za endoskopski rad u dece koji je docnije prihvaćen i postao neophodan instrument sviju otorinolaringoloških klinika koje rade s decom. Učestvujući u nastavi studentima medicine u Zagrebu, kao dobar crtač, konstruiše didaktičke sheme raznih refleksa u otorinolaringologiji koje su kasnije ušle i u udžbenike. Za vreme rata ispoljio je svoju hiruršku sposobnost i izvan svoje najuže struke. Kasnije, posle penzije, bavio se ambulantnom praksom, bio je veoma omiljen i cenjen od svojih pacijenata. Za vreme svojeg dugogodišnjeg rada objavljuje veći broj stručnih radova u domaćoj i stranoj stručnoj periodici.

Uporedo sa stručnim, dr Krstić se neprestano bavio i društvenim radom. Pre rata bio je sekretar Lekarske komore, a posle rata je radio u Srpskom lekarskom društvu Podružnici za Vojvodinu na raznim funkcijama. Bio je i počasni predsednik Jugoslovenskog društva za istoriju zdravstvene kulture. Sekcije za Vojvodinu. Nosilac je velikog broja civilnih i vojnih odlikovanja.

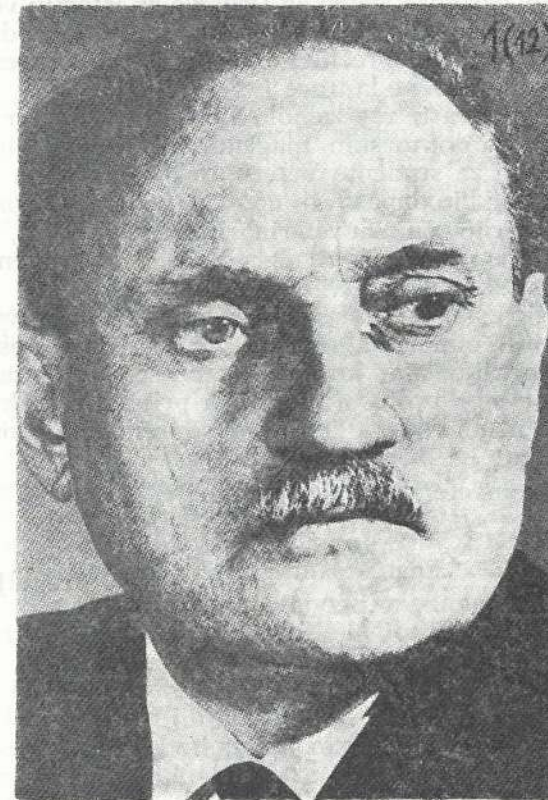
Prim. dr Vasa Krstić bio je veoma široko obrazovan, svetsrano obdaren čovek. Bavio se opštom istorijom i istorijom medicine, te je iz ove oblasti objavio veći broj radova. Naročito ga je interesovala istorija epidemije kuge u Sremu i rad dr Andrejevića Jolesa. Bavio se književnim i prevodilačkim radom. Saradivao je sa Srpskom akademijom nauka skupljajući građu o srpskim prezimenima u Vojvodini. Bio je redovan član Matice srpske. Kao veoma dobar crtač, korisno je spojio ovu svoju naklonost s medicinskom delatnošću. Slikao je uglavnom laringoskopske nalaze, kao i interesantne nalaze svojih pacijenata. Van toga, objavljivao je i uspele karikature svojih savremenika u novosadskim listovima. Veoma društven čovek, uvek spreman na šalu, kozer i duhovit, posedovao je neiscrpnu kolekciju anegdota i šala, najčešće iz istinitih događaja svoga života. Oko sebe okupljao je uvek društvo u kome je dolazila do izražaja njegova erudicija, njegova humanost, kozerstvo (pisao je čak i šaljive pesme), pa je među svojim mnogobrojnim poznanicima ostavio neizbrisivu uspomenu ličnosti koja se čak i u našoj sredini retko sreće. Iza sebe ostavio je svoju ogromnu biblioteku, gde su prikupljene izvanredne istorijske vrednosti, a pre svega uspomenu na poštenog i humanog lekara, čoveka i društvenog radnika.

Dorđe Fišer i Dušan Miškov

IN MEMORIAM

PROFESOR DR STJEPAN RAPIĆ (1904—1978)

U tiho aprilsko predvečerje na groblju u Mirogoju sahranili smo voljenog čoveka, jednog od velikana veterinarstva u SFRJ, divnog prijatelja i druga prof. dr Stjepana Rapića. Njegovim odlaskom ostali su ne samo naša struka, nego i naše društvo siromašniji za jednu veličinu, čiji će se nedostatak dugo osećati u našoj sredini.

Kao seosko dete (rođen je u selu Dužici kraj Siska) poneo je od najranijih dana u sebi ljubav prema radnom čoveku, da bi u kasnijim godinama, postavši marksista, prerastao u aktivnog borca da mali čovek zauzme i dostojno mesto u društvu.

Posle završenog veterinarskog fakulteta, on već sledeće godine (1940) postaje asistent na Medicinskoj klinici. Po uspešno obrađenom doktor-skom radu postaje 1940. god. docent, 1945. vanredni, a 1950. redovni profesor na predmetu za rendgenologiju i fizikalnu terapiju Veterinarskog fakulteta u Zagrebu. Uz ovaj predmet, profesor je predavao još Normalnu i patološku fiziologiju. Skoro dve decenije predavao je i Uvod u veterinarstvo i Istoriju veterinarstva.

Godine za vreme rata proveo je u zatvoru i u logoru u Jasenovcu kao aktivni pomagač NOB-a, da bi na kraju prešao na oslobođenu teritoriju.

Profesor dr S. Rapić je bio veoma kreativna ličnost. Osnivač je referatnog časopisa »Veterinarstvo«, zatim Ambulatorne klinike na Veterinarskom fakultetu u Zagrebu, osnivač Sekcije za istoriju veterinarstva SR Hrvatske (i njene edicije Biblioteka za povjest veterinarstva), osnivač i prvi predsednik Savezne sekcije za istoriju veterinarstva SFRJ, osnivač je i glavni urednik prvog časopisa za istoriju veterinarstva u SFRJ (koji, na žalost, nije stigao da vidi) i član redakcijskog odbora Historia medicinae veterinariae, časopisa svetskog Društva za istoriju veterinarske medicine. Bio je i predsednik Saveznog koordinacionog odbora za izradu veterinarskog terminološkog rečnika i potpredsednik Saveza naučnih društava za istoriju zdravstvene kulture Jugoslavije.

Veliki broj radova iz rendgenologije i istorije veterinarske medicine, nekoliko desetina doktorskih, magistarskih radova i habilitacija, kao i napisani udžbenici za studente Veterinarskog fakulteta rečiti su dokaz koliko je prof. Rapić bio angažovan na društveno korisnom radu — radu koji ga je doveo u vrhove među veterinarima SFRJ. Uz to, on je bio vaspitač i učitelj svih veterinarskih rendgenologa u našoj zemlji, kao i svih istoričara veterinarske medicine.

Ceneći njegove izvanredne zasluge, njegovu radljivost, poštenje u poslu i međusobnim odnosima, a iznad svega njegovu poslovičnu skromnost, tihi mir i entuzijazam s kojim je radio sve što je započeo, ovim se opraštamo od voljenog profesora, druga i prijatelja, bolno potreseni činjenicom da više nema čoveka koji je bio spreman da pomogne, objasni i ukaže na pravi put.

Živeće večito u veterinarstvu Jugoslavije.

Slava mu.

Dragoljub Divljanović

PRIKAZ KNJIGE

Peter Borisov: OD RANOCELNIŠTVA DO ZAČETKOV ZNANSTVENE KIRURGIJE NA SLOVENSKEM. Izdala Slovenska akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani. Natisnilo ČGP Delo v Ljubljani, 1977, str. 339.

S područja zgodovine zdravstva na Slovenskem poznamo do sedaj le posamezne študije, ki obravnavajo osebnosti iz naše medicinske preteklosti ali pa krajša časovna obdobja. Knjiga Petra Borisova »Od ranocelništva do začetkov znanstvene kirurgije« pa nam nudi več, saj opisuje razvoj te stroke do 20. stoletja.

Od opisa sledov ranocelniških posegov na človeških kosteh, ki so bile izkopane na Slovenskem (Bled, Kranj, Ptuj) in datirajo iz 9. in 10. stoletja po našem štetju, prehaja avtor na prve zapiske o zdravnikih. Najstarejši do sedaj znani zapis je iz leta 802 po našem štetju. Sledi pregled ljudskega zdravstva in samostanske medicine, ki je bila kot drugod po Evropi — predvsem karitativna. Vendar so tudi na Slovenskem samostani opravljali neko medicinsko dejavnost. Obširno je poročano o kirurgiji kot obrti in s tem v zvezi o kirurških bratovščinah in cehih.

V posebnem poglavju poroča o zdravnikih slovenskega rodu, ki so doma ali pa v tujini prispevali k razvoju znanstvene medicine in kirurgije. Omenimo jih le nekaj: Andrej Perlah, David Verbec, Marko Gerbec, Marko-Anton Plenčič, Janez Krst, Mihael Žagar.

Opis razvoja naravoslovnih znanosti, medicine in kirurgije v Evropi uvede bralca v reforme Marije Terezije in Jožefa II., ki jih je dal Avstriji Van Swieten. Te reforme so zadevale tudi šolstvo in dale Ljubljani mediko-kirurški študij. Posebej se posveti Baltazarju Hacquetu, profesorju anatomije in kirurgije v Ljubljani, ki pa je za Slovence pomembnejši zaradi svojih geognostično-botaničnih raziskav in spisov. Opisano je delovanje že omenjenega mediko-kirurškega učnega zavoda v Ljubljani (ustanovljenega 1782). Prikazano je tudi delovanje učiteljev s tega zavoda, posebno še kirurga profesorja Vincenca Kerna, ki je pozneje ustanovil operaterski inštitut na Dunaju. Tudi prvi slovenski kirurgi na začetku 20. stoletja (Šlajmer, Defranceschi in Derganc sen.) so bili neposredni nadaljevalci Kern-Billrothove kirurške doktrine. Posebej sta opisani doba Na-